

HISTORY OF INDIA POST — POINT-WISE LIST

ਭਾਰਤੀ ਡਾਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ — ਬਿੰਦੂਵਾਰ ਸੂਚੀ

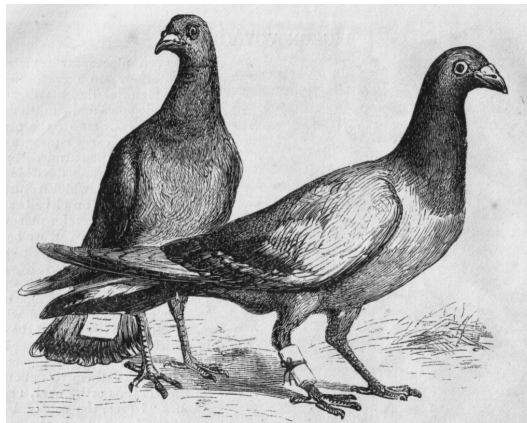
Chronological order | 322 BCE to 2026 | English + Hindi

ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ | 322 BCE ਤੋਂ 2026 | English + ਪੰਜਾਬੀ

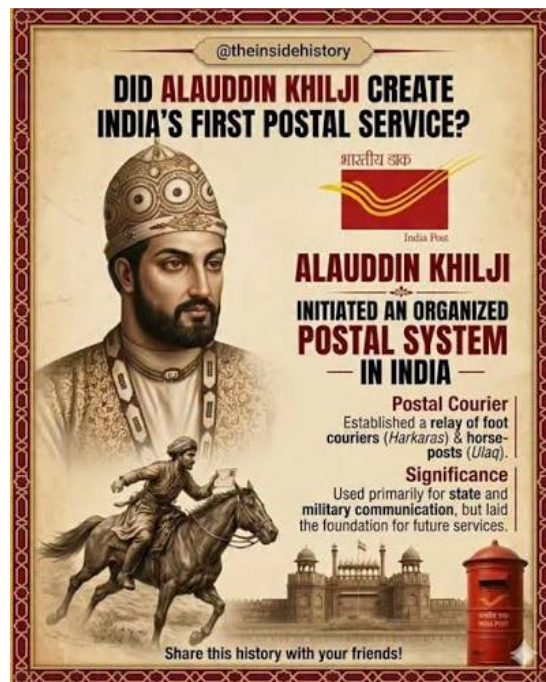
Master Chronological List

ਪੂਰੀ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀ

- **322–297 BCE** — Chandragupta Maurya & Ashoka — Pigeon Postal System used for communication.
ਚੰਦਰਗੁਪਤ ਮੌਰੀਆ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ — ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਣ ਲਈ Pigeon Postal System (ਕਬੂਤਰ ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

- **1296** — Horse and foot postal system during the rule of Allauddin Khilji.
ਅਲਾਉੱਦੀਨ ਖ਼ਿਲਜੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਵਿੱਚ ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ।

- **1341** — Ibn Batuta describes El Wolak (horse carriers) and El Davah (foot runners) during the Tughluks.

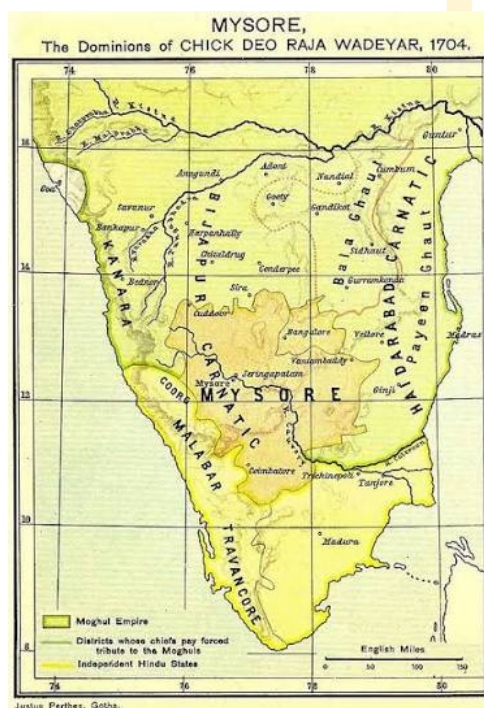
ਇਬਨ ਬਤੂਤਾ ਨੇ ਤੁਗਲਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ El Wolak (ਘੋੜਸਵਾਰ ਡਾਕ ਵਾਹਕ) ਅਤੇ El Davah (ਪੈਦਲ ਧਾਵਕ) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ।

- **1541** — Sher Shah introduces horse dak on the 2000-mile stretch of road between Bengal and Sind.
- ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਸਿੰਧ ਤੱਕ 2000 ਮੀਲ ਲੰਬੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਘੋੜਾ ਡਾਕ (horse dak) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

- **1672** — Mysore Anche was established by Maharaja Chikka Devaraya Wodeyar.
ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਿੱਕਾ ਦੇਵਰਾਯ ਵੋਡੇਯਾਰ ਨੇ Mysore Anche (ਮੈਸੂਰ ਦੀ ਡਾਕ ਸੇਵਾ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।

- **1727** — First post office under the English East India Company is set up at Calcutta. English East India Company ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾ ਡਾਕਖਾਨਾ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ।

In 1727, the English East India Company opened its first post office in Calcutta (now Kolkata), marking the early beginnings of a formal communication network in colonial India. This initial office primarily handled company and commercial correspondence rather than public mail./1727 ਵਿੱਚ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ (ਹੁਣ ਕੋਲਕਾਤਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਜੋ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਸੰਚਾਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਫ਼ਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਡਾਕ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਦਾ ਸੀ।

- **1766 — Robert Clive sets up a regular postal system.**

ਰਾਬਰਟ ਕਲਾਈਵ ਨੇ ਨਿਯਮਿਤ (regular) ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ।

In 1766, Robert Clive established the first regular East India Company postal system (Clive's System) by connecting Calcutta to provincial centers using a network of relay foot messengers (dak runners), though it remained strictly restricted to official government mail./1766 ਵਿੱਚ, ਰਾਬਰਟ ਕਲਾਈਵ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਰਿਲੇ ਫੁੱਟ ਮੈਸੇਂਜਰ (ਡਾਕ ਧਾਵਕਾਂ) ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯਮਿਤ ਡਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਕਲਾਈਵ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ।

- **1774 — Warren Hastings organises the Post Office.**

ਵਾਰਨ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼ ਨੇ Post Office (ਡਾਕਖ਼ਾਨੇ) ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ।

In 1774, Governor-General Warren Hastings overhauled the existing system to establish the first official Calcutta General Post Office (GPO), making postal services available to the general public for the first time. He introduced a uniform fee structure based on distance, ending the free, chaotic mail privileges previously abused by company officials. This reform transformed a private East India Company military network into a commercial, public utility that laid the true foundation for modern India Post./1774 ਵਿੱਚ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਵਾਰਨ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲਕੱਤਾ ਜਨਰਲ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ (GPO) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡਾਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਫੀਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੁਫ਼ਤ ਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਡਾਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਨੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮਿਲਟਰੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਇੰਡੀਆ ਪੋਸਟ ਦੀ ਅਸਲ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ।

- **31 March 1774 — Calcutta GPO opened. Located at the site of First Fort William. An alley beside the post office was the site of the guardhouse that housed the infamous 1756 Black Hole of Calcutta (1756). Designed by Walter B. Grenville in 1864.**

ਕਲਕੱਤਾ GPO ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਫੋਰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਗਾਰਡਹਾਊਸ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ 1756 ਵਿੱਚ ਬਦਨਾਮ 'ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਆਫ਼ ਕਲਕੱਤਾ' ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 1864 ਵਿੱਚ ਵਾਲਟਰ ਬੀ. ਗ੍ਰੇਨਵਿਲ ਨੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

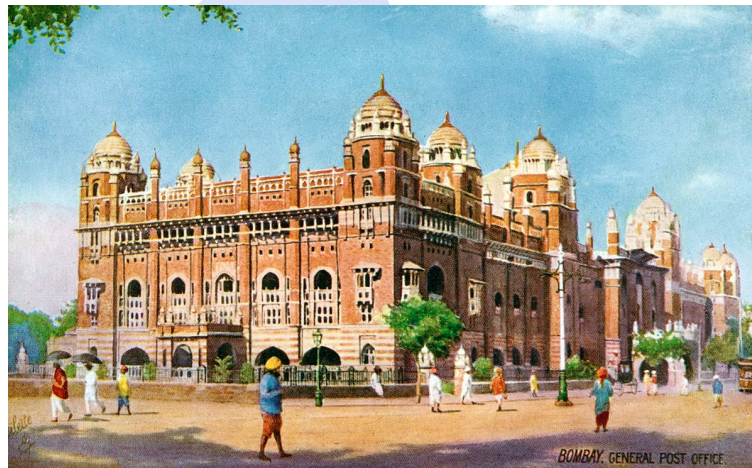

- **1 June 1786 — Madras GPO opened.**

ਮਦਰਾਸ GPO ਖੋਲ੍ਹਿਆ।

- **1794** — Bombay GPO opened. Building architecture is like **Gol Gumbaz** in Bijapur, Karnataka. Designed by John Begg in 1902, and construction started in 1904 completed in 1913.
ਬੰਬਈ GPO ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਬੀਜਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਗੋਲ ਗੁੰਬਦ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 1902 ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਬੈਂਗ ਨੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 1904 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ 1913 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ।

- **1800** — Bangalore G.P.O was established in about 1800. ਬੰਗਲੌਰ G.P.O. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਗਭਗ 1800 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ।
- **1837** — The Post Office Act, 1837 gives the East India Company the exclusive right (monopoly) to carry letters.
Post Office Act, 1837 ਨੇ East India Company ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ (monopoly) ਦਿੱਤਾ।
- **1 May 1840** — First postage stamp of the world — the Penny Black — was issued in England. but was not valid for use until 6 May. The stamp features a profile of Queen Victoria.
ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਡਾਕ ਟਿਕਟ — Penny Black (ਪੈਨੀ ਬਲੈਕ) — ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਹ 6 ਮਈ ਤੱਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਟੈਂਪ ਉੱਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣੀ ਹੈ।

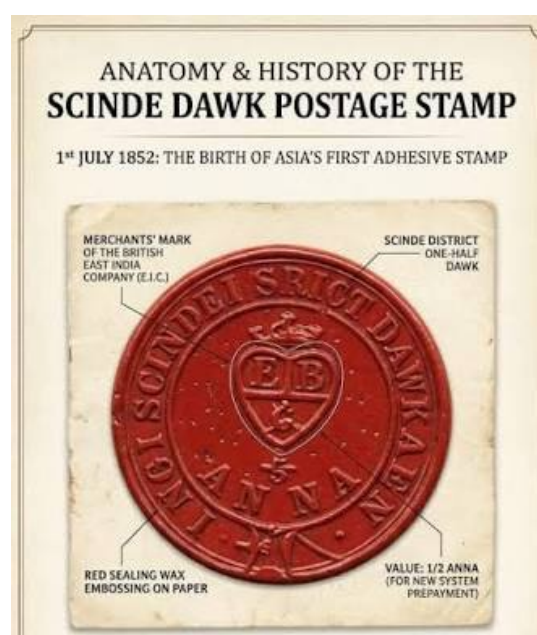

- **1850** — Post Office Commission appointed.
Post Office Commission (ਡਾਕਖਾਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਈ।

The year 1850 marked a major milestone in postal history when the Post Office Commission was appointed to reform and modernize mail delivery systems. This followed the global momentum started by Great Britain's introduction of the Penny Black stamp in 1840/ਸਾਲ 1850 ਡਾਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪੜਾਅ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਡਾਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਦਮ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵੱਲੋਂ 1840 ਵਿੱਚ 'ਪੈਨੀ ਬਲੈਕ' ਸਟੈਂਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਣੀ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

- **1852** — 'Scinde Dawk', the first adhesive postage stamp of India and Asia, issued in Sind by Sir Bartle Frere. They were embossed individually onto paper. The shape was circular, with 'SCINDE DISTRICT DAWK' around the rim and the British East India Company's Merchant's Mark as the central Emblem.

'Scinde Dawk' — ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲਾ ਡਾਕ ਟਿਕਟ, ਸਿੰਧ ਵਿੱਚ Sir Bartle Frere ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਗੋਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉੱਤੇ 'SCINDE DISTRICT DAWK' ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਰਚੈਂਟਸ ਮਾਰਕ (ਵਪਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ) ਬਣਿਆ ਸੀ।

- **1854** — Post Office Act XVII introduced.
Post Office Act XVII (ਡਾਕਖਾਨਾ ਐਕਟ XVII) ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।
- **1 October 1854** — India Post was formed — first all-India postage stamps issued; Post Office placed under a Director General; Lord Dalhousie gives a uniform rate of half anna for the whole country. It was placed, for the first time, under the unitary control of a Director General, Henry Phillip Archibald Buchanan Riddell, on 1st October 1854 with 700 Post offices (Post offices -645 & Receiving houses – 55). The Headquarters was in Bengal, responsible to the Home Department of the Government of India

ਭਾਰਤੀ ਡਾਕ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ — ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਹੋਏ; ਡਾਕਖਾਨਾ ਇੱਕ Director General ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਇਆ; ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅੱਧਾ ਆਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1854 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਹੈਨਰੀ ਫਿਲਿਪ ਆਰਚੀਬਾਲਡ ਬੁਕਾਨਨ ਰਿਡੇਲ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 700 ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ (645 ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਅਤੇ 55 ਰਿਸੀਵਿੰਗ ਹਾਊਸ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ।

- **1854** — The first line of Postal communication was opened on the Railway from 18th September 1854. ਰੇਲਵੇ ਉੱਤੇ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲਾਈਨ 18 ਸਤੰਬਰ 1854 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- **1856** — About APS(Army Postal Service): The origin of the **Army Postal Service (APS)** dates back to **1856**, when the first **Field Post Office (FPO)** accompanied the British Expeditionary Forces to **Persia**. Initially, APS was affiliated with the **ASC (Army Service Corps)**, but in **March 1972**, it was formed into a separate **Corps**.

Army Postal Service (APS) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1856 ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ **Field Post Office (FPO)** ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਬਲ ਨਾਲ Persia (ਫ਼ਾਰਸ) ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ APS, ASC (Army Service

Corps) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮਾਰਚ 1972 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ Corps ਵਜੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

- **Other Important Points** — In the absence of Departmental Postmasters, Post Offices were managed by the respective **District Collectors or Military Officers**, who functioned as **Ex-officio Postmasters**. The first reference to **refused and returned letters with insufficient addresses** was made in a **Postal Notice issued by the Postmaster General, Calcutta G.P.O. on 17 April 1816**. ਵਿਭਾਗੀ Postmaster ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ District Collectors ਜਾਂ Military Officers ਡਾਕਖ਼ਾਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ Ex-officio Postmasters (ਅਹੁਦੇ ਵਜੋਂ ਡਾਕਪਾਲ) ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਪਤੇ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਵਾਲਾ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 1816 ਨੂੰ Postmaster General, Calcutta G.P.O. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ Postal Notice ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
- **1859** — 'Mail Steamer Service' was introduced in India between Calcutta and Port Blair on 28th May, 1859. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 28 ਮਈ, 1859 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਵਿਚਕਾਰ 'ਮੇਲ ਸਟੀਮਰ ਸੇਵਾ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- **1860** — Postal Manual published.
Postal Manual (ਡਾਕ ਨਿਯਮਾਵਲੀ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ
It served as an updated operational guide to standardise postal services across British India./ ਇਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅੱਪਡੇਟਿਡ ਆਪਰੇਸ਼ਨਲ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।
- **1873** — Embossed envelopes are put on sale.
Embossed envelopes (ਉਭਰੀ ਛਪਾਈ ਵਾਲੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ) ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ।

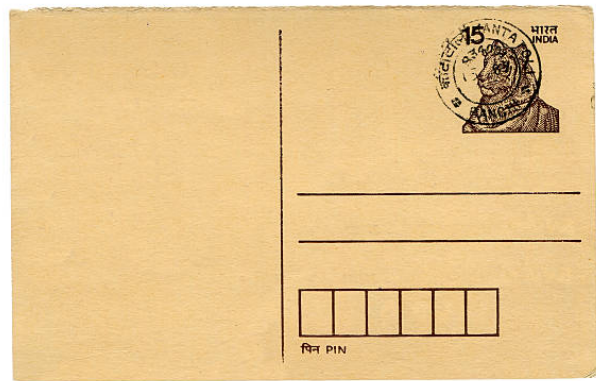
- **1876** — India joins the Universal Postal Union (UPU).
ਭਾਰਤ Universal Postal Union (UPU / ਵਿਸ਼ਵ ਡਾਕ ਸੰਘ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ।

- **December 1877** — Value Payable (VP) system introduced.
VP (Value Payable / ਮੁੱਲ-ਦੇਯ ਡਾਕ) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

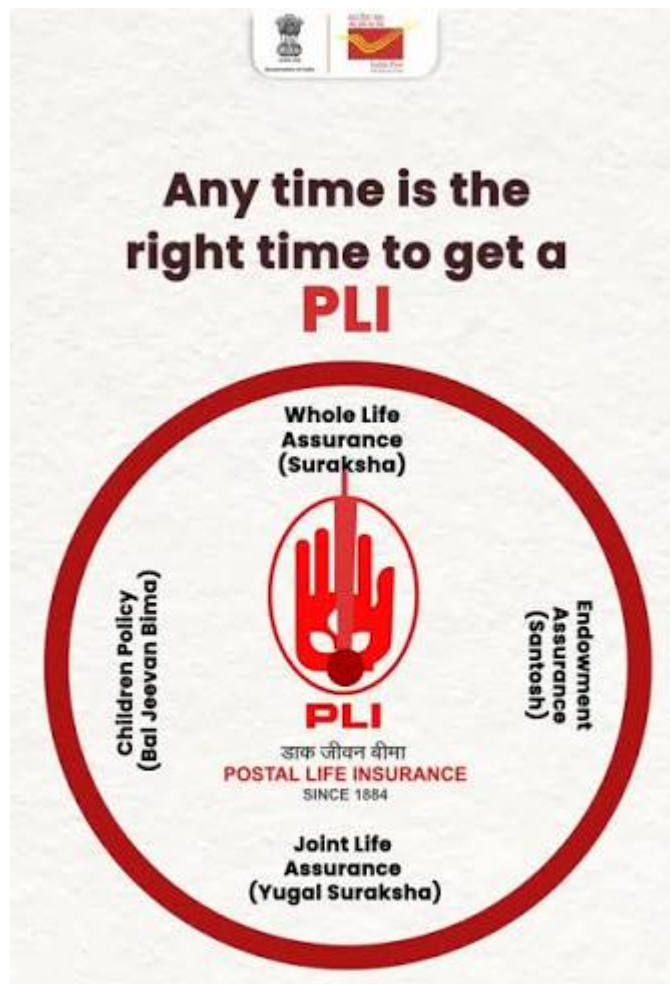
- **1879–1880** — Postcards introduced; Railway Mail Service (RMS) and Money Order launched.
ਪੋਸਟਕਾਰਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ; Railway Mail Service (RMS / ਰੇਲ ਡਾਕ ਸੇਵਾ) ਅਤੇ Money Order (ਮਨੀ ਆਰਡਰ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ।

- **1882** — Post Office Savings Bank opens.
Post Office Savings Bank (ਡਾਕਖਾਨਾ ਬੱਚਤ ਬੈਂਕ / SB) ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ।

- **1884** — Postal Life Insurance launched.
Postal Life Insurance (PLI / ਡਾਕ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

- **1886** — Sale of one-anna revenue stamp starts.
one-anna revenue stamp (ਇੱਕ ਆਨਾ ਮਾਲੀਆ ਟਿਕਟ) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **1 July 1898** — Post Office Act VI introduced.
Post Office Act VI (ਡਾਕਖਾਨਾ ਐਕਟ VI) ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।

Passed by the legislature on March 22, 1898, the colonial legislation replaced older postal laws to regulate postal operations, define inland mail, and establish state powers. 22 ਮਾਰਚ 1898 ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਸ ਬਿਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਡਾਕ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਡਾਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਡਾਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ।

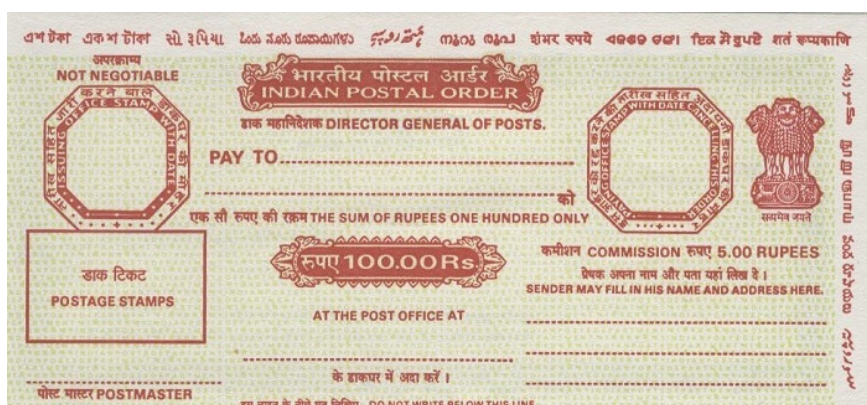
- **25 December 1898** — Imperial Penny Postage introduced.
Imperial Penny Postage (ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਪੈਨੀ ਪੋਸਟੇਜ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **1907** — The name 'Railway Mail Service (RMS)' is formally adopted.
'Railway Mail Service (RMS)' ਨਾਮ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।
- **18 February 1911** — World's first official airmail flight: Allahabad to Naini, flown by pilot Henri Pequet.
ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ airmail ਉਡਾਣ: ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਤੋਂ ਨੈਨੀ, ਪਾਇਲਟ Henri Pequet ਨੇ ਉਡਾਈ।

- **1935** — Indian Postal Order (IPO) introduced.
Indian Postal Order (IPO / ਭਾਰਤੀ ਪੋਸਟਲ ਆਰਡਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

- **1947** — Three Independence Postage Stamps issued.

ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

- **1954** — Post Office centenary celebrated.
ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ (100 ਸਾਲ) ਮਨਾਈ ਗਈ।
- **1959** — P&T Department adopts the motto 'aharnisham sevamahe'.
P&T Department (ਡਾਕ ਅਤੇ ਤਾਰ ਵਿਭਾਗ) ਨੇ ਆਦਰਸ਼ ਵਾਕ 'ਅਹਰਨਿਸ਼ ਸੇਵਾਮਹੇ' ਅਪਣਾਇਆ।

The Indian Posts and Telegraphs Department was officially merged on 1 April 1914 by the British administration to centralise communication infrastructure and improve efficiency just before World War I, and it was later separated on 1 January 1985 into the Department of Posts and the Department of Telecommunications (DoT) to allow the rapidly growing telecom sector to secure its own funding and technical focus independent of traditional mail services. /ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1914 ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਪੋਸਟਸ ਐਂਡ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 1 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (DoT) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਡਾਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਆਪਣੀ ਫੰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਫੋਕਸ ਮਿਲ ਸਕੇ।

- **1 August 1965** — Domestic Philatelic Deposit Account system introduced.
ਘਰੇਲੂ ਫਿਲੈਟੈਲਿਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (Domestic Philatelic Deposit Account) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

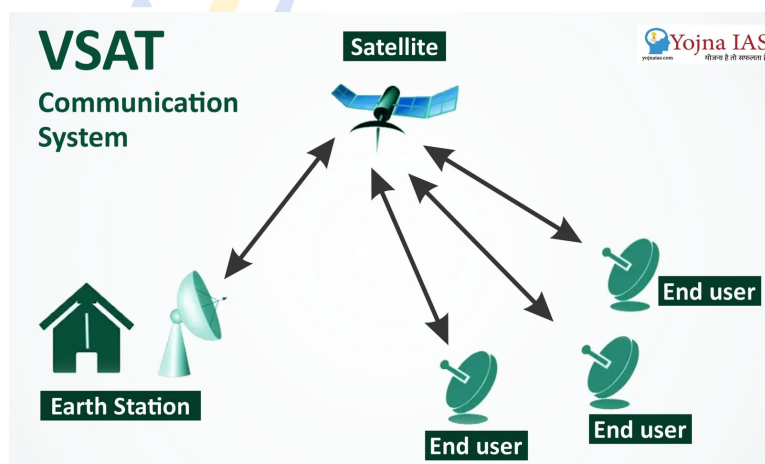
- **1 July 1968** — Public Provident Fund (PPF) came into force.
Public Provident Fund (PPF / ਲੋਕ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ) ਲਾਗੂ ਹੋਈ।
- **15 August 1972** — PIN Code introduced in India by Shriram Bhikaji Velankar.
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ PIN Code (ਡਾਕ ਸੂਚਕ ਅੰਕ) ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਭੀਕਾਜੀ ਵੇਲਣਕਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।
- **1975** — Quick Mail Service (QMS) was introduced in India.
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ Quick Mail Service (QMS / ਕੁਇੱਕ ਮੇਲ ਸਰਵਿਸ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **1 April 1982** — Post Office Savings Bank General Rules came into force.
ਡਾਕਖ਼ਾਨਾ ਬੱਚਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ (Post Office Savings Bank General Rules) ਲਾਗੂ ਹੋਏ।
- **1 January 1985** — P&T Department split into Department of Posts (DoP) and Department of Telecommunications (DoT).
P&T ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ — Department of Posts (DoP) ਅਤੇ Department of Telecommunications (DoT)।
- **January 1985** — Ministry of Communication and Information Technology was formed.
ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ (Ministry of Communication and Information Technology) ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ।
- **1 August 1986** — Speed Post introduced.
Speed Post (ਸਪੀਡ ਪੋਸਟ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ।

- **15 August 1987** — Monthly Income Scheme (MIS) rules came into force.
Monthly Income Scheme (MIS / ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਯੋਜਨਾ) ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਏ।
- **1 April 1988** — Kisan Vikas Patra (KVP) came into force.
Kisan Vikas Patra (KVP / ਕਿਸਾਨ ਵਿਕਾਸ ਪੱਤਰ) ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।

- **8 May 1989** — National Savings Certificate — NSC (VIII Issue) came into force.
National Savings Certificate — NSC (VIII Issue / ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਰਗਮ) ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।
- **1994** — Express Parcel / VSAT money order service introduced.
Express Parcel (ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪਾਰਸਲ) / VSAT money order ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **1995** — Business Post started for bulk customers.
ਵੱਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ Business Post ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **24 March 1995** — Rural Postal Life Insurance (RPLI) was introduced.
Rural Postal Life Insurance (RPLI / ਪੇਂਡੂ ਡਾਕ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

- **August 2000** — Retail Post was introduced.

Retail Post (रिटेल पोस्ट) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

Retail Post is a service by India Post that turns local post offices into convenient single-window shops for everyday utility services and third-party products, leveraging a massive network of over 150,000 locations/ 'ਰਿਟੇਲ ਪੋਸਟ' ਇੰਡੀਆ ਪੋਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਜੋ 1,50,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਲੋਕਲ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ 'ਸਿੰਗਲ-ਵਿੰਡੋ' ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

- **6 September 2000** — Greeting Post was introduced.

Greeting Post (ਗ੍ਰੀਟਿੰਗ ਪੋਸਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **2001** — Logistics Post started carrying full consignments of goods.

ਪੂਰੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖੋਪ ਢੋਣ ਲਈ Logistics Post ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

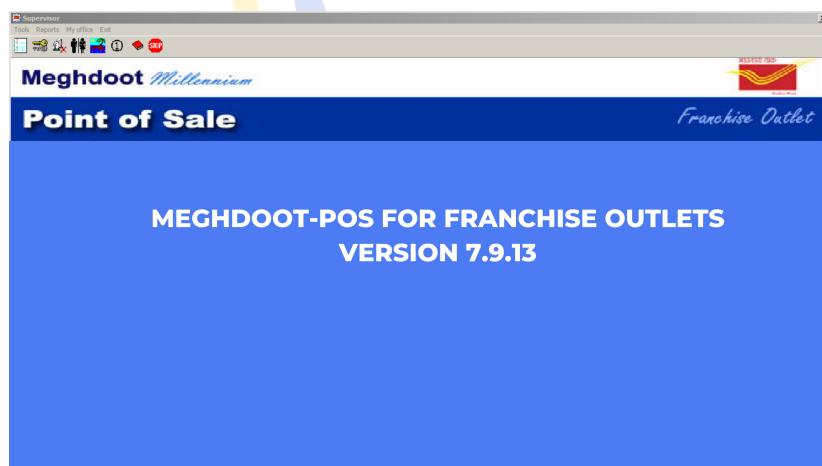
- **2001** — Electronic Fund Transfer service was started.

Electronic Fund Transfer (ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **5 March 2001** — Speed Post Passport service was launched.
Speed Post Passport (ਸਪੀਡ ਪੋਸਟ ਪਾਸਪੋਰਟ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **3 January 2002** — Internet-based Track and Trace service was started.
ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਧਾਰਿਤ Track and Trace (ਟ੍ਰੈਕ ਐਂਡ ਟ੍ਰੇਸ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **2 September 2002** — Meghdoot Postcard service was launched.
Meghdoot Postcard (ਮੇਘਦੂਤ ਪੋਸਟਕਾਰਡ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

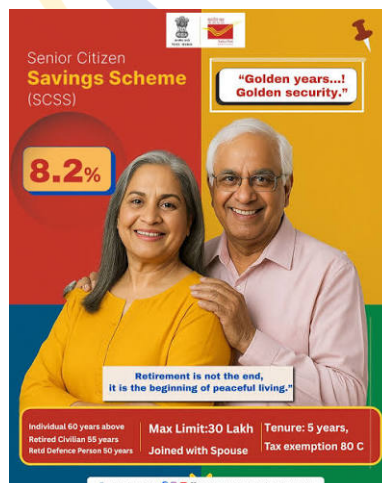
- **2003** — Meghdoot Software introduced.
Meghdoot Software (ਮੇਘਦੂਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

- **5 September 2003** — Bill Mail service was introduced.
Bill Mail (ਬਿੱਲ ਮੇਲ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

 BHARAT SANCHAR NIGAM LTD				
BSNL Mobile Bill				
DEBENDRA SARMA VILL+P.O- PANIGAON, DIST- NALBARI (ASSAM) NALBARI781335, AS		Mobile Number 9435323076 Account Number 302452087 Invoice Number 295779597 Invoice Date 05-JAN-14 Payment Due Date 28-JAN-14 Billing period 01-DEC-13 to 31-DEC-13		
Previous Balance (+)	Payment Received (-)	Payment Reversal (+)	Current Bill Amount (+)	Total Amount Due
58.00	0.00	0.00	470.84	529.00
Current Invoice Details				Rs.
One Time charges				0.00
Recurring charges				324.00
Usage charges				1095.39
Miscellaneous charges				0.00
Discounts				-1009.25
Adjustments				0.00
Total charges				410.14
Service Tax				50.70
Late Fee				10.00
Billed Amount				470.84
Less Payment received				0.00
Total Amount Due				529.00
Payment Slip				
DEBENDRA SARMA VILL+P.O- PANIGAON, DIST- NALBARI (ASSAM) NALBARI781335, AS		Mobile Number 9435323076 Account Number 302452087 Invoice Number 295779597 Invoice Date 05-JAN-14 Payment Due Date 28-JAN-14 Billing period 01-DEC-13 to 31-DEC-13		
Invoice Date	05-JAN-14	Due On	28-JAN-14	Amount Paid
This Bill is generated from http://portal.bsnl.in i.e BSNL Portal. Authorised collection centres can accept against this bill. Pay your Land Line / WIMAX / FTTH / Mobile / WLL / CDMA / EVDO bills online at http://portal.bsnl.in . Recharge / Topup / Flexi topup your prepaid Mobile online. Buy ITG/FLPP cards online				

- **2004** — 150th year of the Postal Department was celebrated.
ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਦਾ 150ਵਾਂ ਸਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।
- **30 January 2004** — e-Post service was introduced.
e-Post (ਈ-ਪੋਸਟ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **2 August 2004** — Senior Citizen Savings Scheme (SCSS) came into force.
Senior Citizen Savings Scheme (SCSS / ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਵੇਚਿੰਗ ਸਕੀਮ) ਲਾਗੂ ਹੋਈ।

- **2 June 2005** — Direct Post was introduced.
Direct Post (ਡਾਇਰੈਕਟ ਪੋਸਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **20 January 2006** — Instant Money Order (iMO) service was introduced.
Instant Money Order (iMO / उतकाल मनीआरडर) सेवा शुरू होਈ।
- **25 June 2006** — ePayment services introduced.
ePayment (ਈ-ਪੇਮੈਂਟ) सेवाਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ।
- **21 August 2006** — 'One India One Rate' service was introduced in Speed Post.
Speed Post ਵਿੱਚ 'One India One Rate' (ਵਨ ਇੰਡੀਆ ਵਨ ਰੇਟ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **2008** — Modernisation of Post Office — Project Arrow introduced.
ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ Project Arrow (ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਐਰੋ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।
- **10 October 2008** — Electronic Money Order (e-MO) service was introduced.
Electronic Money Order (e-MO / ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮਨੀਆਰਡਰ) ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **March 2010** — Mail Network Optimization Project (MNOP) was introduced.
Mail Network Optimization Project (MNOP / ਮੇਲ ਨੈਟਵਰਕ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

The Mail Network Optimization Project (MNOP) is a flagship modernization program launched by India Post in March 2010 under the 11th Five-Year Plan. Developed to streamline operations, it first targeted Speed Post to reduce transit times, map routing channels efficiently, and track key performance metrics/ਮੇਲ ਨੈਟਵਰਕ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (MNOP) ਇੰਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵੱਲੋਂ 11ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਰਚ 2010 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੀਡ ਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਜਿਟ ਸਮਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਰੂਟਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਮੈਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

- **2011** — 'My Stamp' was introduced during the world philatelic exhibition INDIPEX 2011 held in India.
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਫਿਲੈਟੈਲਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ INDIPEX 2011 ਦੌਰਾਨ 'My Stamp' (ਮਾਈ ਸਟੈਂਪ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

- **2012** — IT Modernisation Project-2012 introduced.
IT Modernisation Project-2012 (ਆਈਟੀ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।
- **2013–14** — Core Banking Solution (CBS) roll-out begins; first India Post ATM opens at Thyagaraya Nagar, Chennai in February 2014.
ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ Core Banking Solution (CBS) ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ; ਪਹਿਲਾ India Post ATM February 2014 ਵਿੱਚ ਤਿਆਗਰਾਯ ਨਗਰ, ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ।

- **22 March 2013** — Electronic Indian Postal Order (eIPO) was introduced.
Electronic Indian Postal Order (eIPO / ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਪੋਸਟਲ ਆਰਡਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

eIPO No. M14150000485		Print Date: 23/05/2014	
PAY TO		Sender Name and Address Details	
The Accounts Officer Department of Posts		User ID TESTUSER	
Amount Rs. 10.00		Passport No. --	
Issue Date 06/02/2014 14:42:00		Expiry Date --	
Subject RTI		Sender Name Tester User	
PUBLIC AUTHORITY		Email ID test@gmail.com	
Department Department of Posts		Mobile No. 9999999999	
Ministry Ministry of Communications and Information Tech.		Sender Address	
		Dak Bhawan, sansad marg	
		Delhi - 110001	
		India	

- **22 January 2015** — Sukanya Samriddhi Account scheme launched, operated through post offices.

Sukanya Samriddhi Account (ਸੁਕੰਨਿਆ ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਖਾਤਾ) ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ, ਜੋ ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।

Sukanya Samriddhi Yojana

- **9 May 2015** — Atal Pension Yojana was launched.

Atal Pension Yojana (ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

Atal Pension Yojana (APY)

- **10 July 2016** — Distribution of Gangajal bottles through post offices was started.

ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੰਗਾਜਲ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

- **2017** — Post Office Passport Seva Kendra (POPSK) started.
Post Office Passport Seva Kendra (POPSK / ਡਾਕਖਾਨਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।

- **9 October 2017** — International Philatelic Deposit Account system was introduced.
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲੈਟੈਲਿਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (International Philatelic Deposit Account) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **17 August 2018** — Parcel Network Optimization Project (PNOP) was introduced.
Parcel Network Optimization Project (PNOP / ਪਾਰਸਲ ਨੈਟਵਰਕ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

The Parcel Network Optimization Project (PNOP) is an India Post initiative launched to standardize, streamline, and modernize parcel sorting and delivery operations nationwide./ਪਾਰਸਲ ਨੈਟਵਰਕ ਆਪਟੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (PNOP) ਇੰਡੀਆ ਪੋਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸਲ ਸਾਰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣ, ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- **1 September 2018** — India Post Payments Bank (IPPB) launched nationwide.
India Post Payments Bank (IPPB) ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

- **2018 onwards** — Aadhaar enrolment and update centres opened inside post offices. ਡਾਕਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ Aadhaar enrolment ਅਤੇ update ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ।

- **14 July 2020** — Instant Money Order (iMO) service was discontinued. Instant Money Order (iMO / ਤਤਕਾਲ ਮਨੀਆਰਡਰ) ਸੇਵਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

- **August 2023** — India's first **3D-printed Post Office** was constructed at **Cambridge Layout, Bengaluru**, and was inaugurated in **August 2023**. The building was constructed using **3D concrete printing technology** and was completed in just **43 days**.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ 3D-ਪ੍ਰਿੰਟਡ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਕੈਂਬਰਿਜ ਲੇਆਉਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਅਗਸਤ 2023 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ 3D ਕੰਕਰੀਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 43 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

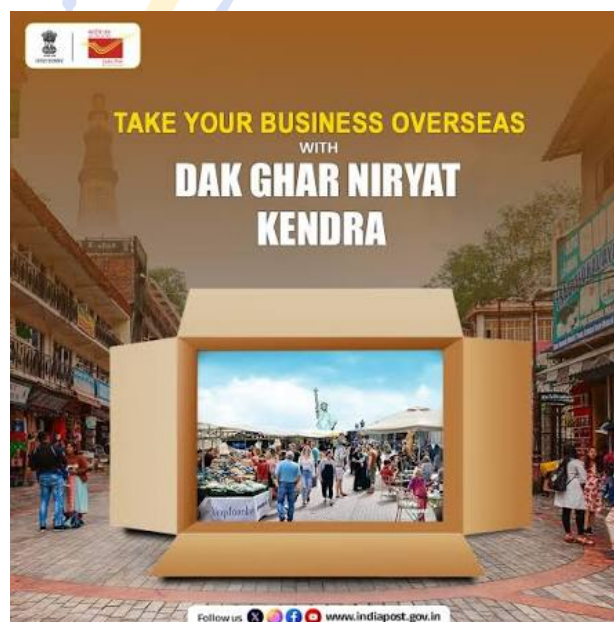

- **09 August 2023** — The Electronic Clearance Service (ECS) was introduced on a pilot basis in the Department of Posts with effect from **9th August 2003**
ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 9 ਅਗਸਤ 2003 ਤੋਂ ਪਾਇਲਟ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਵਿਸ (ECS) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- **4 / 18 / 24 December 2023** — Post Office Act, 2023 (Act No. 43 of 2023) passed by Rajya Sabha on 4 December, by Lok Sabha on 18 December, and given Presidential assent on 24 December 2023.
Post Office Act, 2023 (Act No. 43 of 2023) ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 4 December, ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 18 December, ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 24 December 2023 ਨੂੰ।
- **31 January 2024** — Western Union Money Transfer service of the Department of Posts was discontinued.
ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ (DoP) ਦੀ Western Union Money Transfer (ਵੈਸਟਰਨ ਯੂਨੀਅਨ ਮਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਸੇਵਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

B

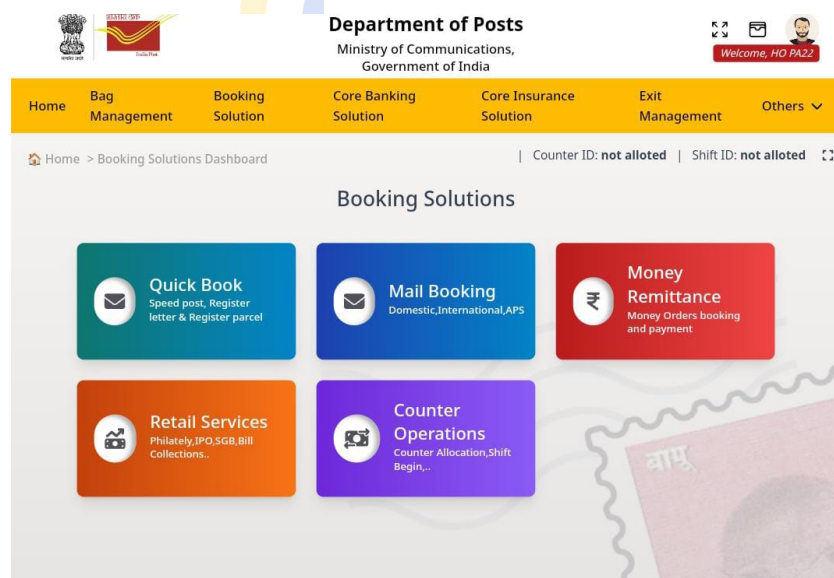
- **18 June 2024** — Post Office Act, 2023 comes into force and replaces the Indian Post Office Act, 1898.
Post Office Act, 2023 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ Indian Post Office Act, 1898 ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ।
- **2024** — DIGIPIN beta version released; more than 1000 Dak Ghar Niryat Kendra (DNK) opened.
DIGIPIN ਦਾ beta version ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ; 1000 ਤੋਂ ਵੱਧ Dak Ghar Niryat Kendra (DNK) ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ।

- **16 December 2024** — Rules and Regulations under the Post Office Act, 2023 notified.
Post Office Act, 2023 ਦੇ Rules and Regulations ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।
- **1 May 2025** — Gyan Post was started.
Gyan Post (ਗਿਆਨ ਪੋਸਟ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **May 2025** — 'Know Your DIGIPIN' and 'Know Your PIN Code' public tools launched.
'Know Your DIGIPIN' ਅਤੇ 'Know Your PIN Code' ਨਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ tools ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।

- 2 July 2025 → 1 September 2025** — Order issued to merge Registered Post with Speed Post; merger effective from 1 September 2025.
 Registered Post ਨੂੰ Speed Post ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ; ਵਿਲੀਨਤਾ 1 September 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ।
- 4 August 2025** — Advanced Postal Technology (AT / IT 2.0) rolled out nationwide on the MeghRaj 2.0 cloud, with QR-code payments, OTP-based delivery and DIGIPIN integration.
 Advanced Postal Technology (APT / IT 2.0) ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, MeghRaj 2.0 cloud ਉੱਤੇ — QR-code payment, OTP ਆਧਾਰਿਤ delivery ਅਤੇ DIGIPIN integration ਦੇ ਨਾਲ।

- Jan 2026** — In **January 2026**, Union Minister for Communications **Shri Jyotiraditya M. Scindia** announced the establishment of the **seventh National Postal Training Centre at Shivpuri, Madhya Pradesh**. The centre is estimated to cost **₹111 crore** and is planned to strengthen the training infrastructure of India Post.
 ਜਨਵਰੀ 2026 ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਯੋਤਿਰਾਦਿਤਿਆ ਐਮ. ਸਿੰਧੀਆ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਾਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਉੱਤੇ ₹111 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ

ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੰਡੀਆ ਪੋਸਟ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

- **17 March 2026** — 24 Speed Post service started.
24 Speed Post ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **17 March 2026** — 24 Speed Post Parcel service started.
24 Speed Post Parcel ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
- **17 March 2026** — 48 Speed Post service started.
48 Speed Post ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

**Guaranteed Next-Day
Delivery (D+1)** for
critical documents.

**Guaranteed Next-Day
Delivery (D+1)** for
time-sensitive parcels.

**Guaranteed delivery
within 2 Days (D+2)**
for time-bound
documents.

- **2025–2026** — Work continues on APT and DIGIPIN, along with Nodal Delivery Centres, RFID gates at mail hubs and the Parcel Monitoring Application (PMA).
APT ਅਤੇ DIGIPIN ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ Nodal Delivery Centres, mail hubs ਉੱਤੇ RFID gates ਅਤੇ Parcel Monitoring Application (PMA) ਵੀ।

Important Postal Days

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਡਾਕ ਦਿਵਸ

Day / ਦਿਵਸ	Date / ਤਾਰੀਖ
World Post Day ਵਿਸ਼ਵ ਡਾਕ ਦਿਵਸ	9 October 9 ਅਕਤੂਬਰ
National Postal Day ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਾਕ ਦਿਵਸ	10 October 10 ਅਕਤੂਬਰ
National Postal Week ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਾਕ ਸਪਤਾਹ	9 October to 16 October 9 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ

Postoffice Coaching — Learn with Shiv Sir

